

Alkotmánybíróság

1015 Budapest, Donáti u. 35-45.

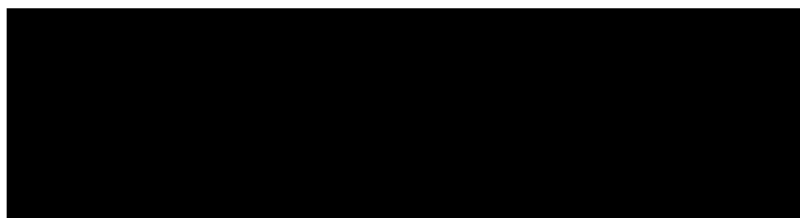
Ügyszám: IV/953-3/2016.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV / 953 - 7 / 2016.
Érkezett:	2016 JÚL 1.1.
Példány:	1
Melléklet:	Ø db
Kezelőiroda:	71

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Dr. Bitskey Botond főtitkár úr hiánypótlási felhívásának (melyet 2016. június 14-én vettem kézhez) eleget téve, kiegészítem az alkotmányjogi panasz idítványom 1-6. pontjait. E mellett egy új (7.) pontban – az Abtv. 52.§ (1b) bekezdését szigorúan követve – adok indoklást, figyelemmel arra, hogy az, az Alaptörvénynek az alkotmányjogi panaszban hivatkozott valamennyi rendelkezésre kiterjedjen, valamint arra is, hogy egymás mellett mutassam be a támadott bírói döntések által megsértett rendelkezéseket és azok indoklását.

Budapest, 2016. július 4.

Indítványozó aláírása

Alkotmánybíróság

1015 Budapest, Donáti u. 35-45.

Ügyszám: IV/953-3/2016.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott

az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény 27 § alapján az alábbi

alkotmányjogi panasz indítványt

terjesztem elő:

Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 25.M. 727/2011/56. elsőfokú ítéletének, a Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság 4.Mf.638.559/2014/8. számú ítéletének, valamint a Kúria Mfv.I.10.307/2015/5. számú döntésének alaptörvény-ellenességét, és **semmisítse meg azokat**, mivel sértik az Alaptörvény jelen indítvány 2. pontjában kifejtett cikkeiben foglalt alapjogokat, illetve alaptörvényi rendelkezéseket, konkrétan az Alaptörvény XV. Cikk (1) és (2) bekezdéseiben foglalt jogát (az egyenlő bánásmódhoz való alapjog, illetve az alapjogok gyakorlása során az indokolatlan hátrányos megkülönböztetés tilalma), a XIII. Cikk (1) bekezdése által kimondott alapjoghoz (tulajdonhoz való jog) kapcsolódóan, továbbá az Alaptörvény XXVIII. Cikk (1) bekezdésében deklarált jogát (tisztességes tárgyaláshoz való jog), valamint az alaptörvény 28. Cikkét.

Másodlagos indítványi kérelemként kérem továbbá, hogy az Alkotmánybíróság az Abtv. 32. § (1) bekezdése alapján hivatalból vizsgálja meg és állapítsa meg a hivatkozott bírói döntések nemzetközi szerződésbe ütközését (lásd az alkotmányjogi panasz 4.1. pontját és 4. mellékletét), amennyiben a kizárólag magyar alkotmányjogi érvelésre vonatkozó kérelmeinknek a tisztelt Alkotmánybíróság nem adna helyt.

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő:

1. A megsemmisíteni kért bírói döntések megnevezése, a határidőszámításhoz szükséges adatok közlése:

Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2014. július 2-án kézhez vett 25.M. 727/2011/56. elsőfokú ítélete, a Fővárosi Törvényszék 2015. Március 4-én kézhez vett 4.Mf.638.559/2014/8. számú ítélete, valamint a Kúria 2016. március 23-án érkezett Mfv.I.10.307/2015/5. számú ítélete.

2. Az Alaptörvényben, illetve nemzetközi szerződésben biztosított jog, illetve megsértett alaptörvényi rendelkezés megnevezése:

Indítványozó az Alaptörvény XV. Cikk (1) és (2) bekezdéseiben foglalt jogai (az egyenlő bánásmódhoz való alapjog, illetve az alapjogok gyakorlása során az indokolatlan hátrányos megkülönböztetés tilalma) sérült a XIII. Cikk (1) bekezdése által kimondott alapjogához (tulajdonhoz való jog) kapcsolódóan, továbbá

Indítványozó az Alaptörvény XXVIII. Cikk (1) bekezdésében deklarált joga (tisztességes tárgyaláshoz való jog) sérült.

„XIII. Cikk (1): Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez.

(...)

XV. Cikk (1) A törvény előtt mindenki egyenlő.

(...)

(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja

(...)

XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el”.

Ezen túlmenően az eljáró bíróságok megsértették az Alaptörvény 28. cikkét is, amely szerint „A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét

elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak”.

Az Emberi Jogok Európai Egyezménye 14. cikkben nevesített hátrányos megkülönböztetés tilalma sérült az 1. jegyzőkönyv 1. cikke vonatkozásában, valamint

az Egyezmény 6. Cikk (1) bekezdésben rögzített tisztességes tárgyaláshoz való jog sérült.

„14. CIKK - Megkülönböztetés tilalma: A jelen Egyezményben meghatározott jogok és szabadságok élvezetét minden megkülönböztetés, például nem, faj, szín, nyelv, vallás, politikai vagy egyéb vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, nemzeti kisebbséghez tartozás, vagyoni helyzet, születés szerinti vagy **egyéb helyzet alapján** történő megkülönböztetés nélkül kell biztosítani.

1. CIKK - Tulajdon védelme: Minden természetes vagy jogi személynek joga van javai tiszteletben tartásához. **Senkit sem lehet tulajdonától megfosztani**, kivéve, ha ez közérdekből és a törvényben meghatározott feltételek, valamint a nemzetközi jog általános elvei szerint történik.

6. CIKK - Tisztességes tárgyaláshoz való jog: 1. Mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság **tisztességesen** nyilvánosan és **ésszerű időn belül** tárgyalja, és hozzon határozatot polgári jogi jogai és kötelezettségei tárgyában, illetőleg az ellene felhozott büntetőjogi vádak megalapozottságát illetően.”

3. A közvetlen érintettség kifejtése (az eljárás megindításának indokai, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényege, bírói döntés esetén a pertörténet röviden, az ügyben hozott bírói döntések stb.):

A Indítványozó (továbbiakban Felperes) 2011. február 15-én fordult a Fővárosi Munkaügyi Bírósághoz, munkaviszonyának 2011. január 17-én történt megszüntetése jogellenességének megállapítása céljából, az Intesa SanPaolo Group magyarországi leányvállalata, a CIB Bank Zrt-vel (továbbiakban mint Alperes) szemben. Ügyszám: 25.M. 727/2011/37.

Felperes 2011. március 1-től 2011. július 31-ig Magyarországon ugyan elhelyezkedett, de a korábbinál minden szempontból előnytelenebb

munkakörben, így tovább keresett a korábbi munkájának (munkakörének, kereseti viszonyainak) megfelelő állást, és 6 hónap elteltével, 2011. szeptemberétől, Hollandiában állt munkaviszonyba.

Fővárosi Munkaügyi Bíróság 2013. július 3-i közbenső ítéletével kimondta a munkaviszony megszüntetésének jogellenességét. Az ítélet ellen alperes nem nyújtott be fellebbezést. A bíróság ezután a jogellenes munkaviszony megszüntetéssel összefüggésben lévő károk mértékét vizsgálta. A perben irányadó 1992. évi XXII. törvény („korábbi” Mt.) 100. § (6) alapján – tekintettel a munkaviszony jogellenes megszüntetésére – alperesnek meg kell térítenie a felperes elmaradt munkabérét (egyéb járandóságait) és felmerült kárát. Nem kell megtéríteni a munkabérnek (egyéb járandóságnak), illetve a kárnak azt a részét, ami máshonnan megtérült. Fővárosi Munkaügyi Bíróság közbenső ítélete alkotmányjogi értelemben vett tulajdonosi jogokat keletkeztet elmaradt munkabér tekintetében, azzal, hogy a káron szerzés tilalmának általános elvét figyelembe véve, le kell vonni, ami máshonnan megtérült. Hogyan határozható meg azonban a megtérülés, ha időközben a munkavállaló külföldön (de az EU-n belül) helyezkedett el és megtérült jövedelme részben vagy egészben külföldről származott?

E probléma nemzetközi irodalma kiterjedt, éppúgy, mint a vonatkozó nemzetközi joggyakorlat. Az ügy nemzetközi bírói joggyakorlatának összefoglalóját a 4. mellékletben helyeztük el, itt csak azt emeljük ki, hogy azok – **az egyenlő bánásmód elvére hivatkozva** – kivétel nélkül szükségesnek tartják a különböző országokból származó jövedelmeket „közös nevezőre hozni” **az eltérő vásárlóerő és adóztatás figyelembevételével**. Sőt, ebbe a sorba illeszkedik alperes, azaz az Intesa SanPaolo csoport belső gyakorlata is: belső szabályzatuk alapján a más országba küldött **munkavállalóik bérét korrigálják a vásárlóerő paritásnak megfelelően**.

Fentiek alapján Felperes határozott álláspontja – melyre mind első, mind másodfokon, valamint Kúriához intézett felülvizsgálati kérelmében is hivatkozott – az volt, hogy a magyar bírói gyakorlatban alkalmazott magyarországi munkaviszonyok között helytálló elv (a bruttó bérek egyszerű (nominális) összehasonlítása) alkalmazása sérti az egyenlő bánásmód, azon belül is a közvetett diszkrimináció tilalmának elvét (az alkotmány által védett tulajdonjogra vonatkozóan) és ezzel Alaptörvényt, valamint Magyarország által ratifikált nemzetközi szerződést is sért.

Felperes a nemzetközi joggyakorlat alapján elmaradt munkabér jogcímén előterjesztett, kereseti kérelmét a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2014. július 2-án kézhez vett elsőfokú ítélete elutasította (25.M. 727/2011/56.). Felperes külföldi jövedelmét bruttó értékben és egyszerűen nominálisan (az euró árfolyam alkalmazásával) számította magyar forintra, a teljes időszakot összevonta és így helyezte levonásba, **figyelman kívül hagyva azt, hogy nominálisan azonos összeg egész mást ér másik országban és egészen más adóterhet is visel.** Ezzel a módszerrel, a 2011. februártól augusztusig forintban felhalmozódott ténylegesen kiesett jövedelmét sem ítélte meg a magyar bíróság, arra tekintettel, hogy a későbbi időszakban, Hollandiában szerzett jövedelem nominálisan magasabb volt, így az kompenzálta ez első hónapokban kiesett hazai béréért is.

Felperes fellebbezést nyújtott be a Fővárosi Törvényszékhez. A Fővárosi Törvényszék 4.Mf.638.559/2014/8. számú ítéletében helyben hagyta elsőfokú bíróság ítéletét.

Fővárosi Törvényszék eljárási illeték (1.125.000 Ft) és alperes ügyvédi költségeinek megtérítésére (446.000 Ft értékben) kötelezte Felperest.

Felperes felülvizsgálati kérelemmel fordult Kúriához. A Kúria Mfv.I.10.307/2015/5. számú ítéletében hatályában fenntartotta a Fővárosi Törvényszék ítéletét, valamint eljárási illeték (1.191.000 Ft) és alperes ügyvédi költségeinek (152.400 Ft) megtérítésére kötelezte Felperest.

4. Indokolás arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével:

A következő alpontok (4.1, 4.2, 4.3 és 4.4) sorba vesszük a 2. pontban megjelölt, az Alaptörvény megsértett cikkeit és kifejtik, hogy a támadott bírói döntések miért és mennyiben sértik az Alaptörvényben biztosított jogokat.

4.1. Indítványozó az Alaptörvény XV. Cikk (2) bekezdéseiben foglalt joga (az alapjogok gyakorlása során az indokolatlan hátrányos megkülönböztetés tilalma) sérült, a XIII. Cikk (1) bekezdése által kimondott alapjoghoz (tulajdonhoz való jog) kapcsolódóan, valamint az Emberi Jogok Európai Egyezménye 14. cikkében nevesített hátrányos megkülönböztetés tilalma sérült az 1. jegyzőkönyv 1. cikke vonatkozásában:

A munkaviszony jogellenes megszüntetése egyik jogkövetkezménye, hogy munkáltatónak meg kell térítenie munkavállaló kiesett jövedelmét, azzal, hogy a káron szerzés általános elve miatt, levonásba kell helyezni azt a részt, ami máshonnan megtérül. Felperes számára mind az Mt., mind az Alaptörvény (alkotmányjogi értelemben vett) **tulajdonosi jogokat keletkeztet** a kiesett bérére vonatkozóan.

Az eljáró bíróságok – felperes kifejezett kérése ellenére – figyelmen kívül hagyták felperes helyzetét, hogy külföldön él és dolgozik. Emiatt az egymással szembeállított, megtérült illetve kiesett jövedelmek nem azonos országból származtak, nem azonos értékűek (egész más vásárlóerővel bírtak) és egész másként lettek adóztatva.

Eljáró bíróságok úgy számolták ki az elmaradt jövedelmet, mintha felperes Magyarországon élve kereste volna meg az időközben máshonnan megtérült jövedelmét. Egy olyan szabályt alkalmaztak, mely egy homogén csoporton (magyarországi munkavállalók) kívül indokolatlanul hátrányos megkülönböztetéshez vezet.

Emiatt diszkriminatív módon és indokolatlan mértékben csökkentették kiesett jövedelmét, megsértve ezzel Felperes tulajdonhoz való jogát és egyúttal hátrányos megkülönböztetést alkalmaztak felperessel szemben, ahhoz képet, mint amiben a Felperessel homogén csoportba tartozó (az alperes bankcsoportján belül más országban dolgozó) más munkavállaló részesülne.

A diszkrimináció-tilalmát a magyar Alaptörvény nem önállóan érvényesíthető alapvető jogként, illetve emberi jogként ismeri, az szükségszerűen hárompólusú jogviszonyt feltételez. Az azonban más alapjogokhoz kapcsolódva, azok érvényesítési módjának mércéjéül szolgál (lásd részletesen a 4.2. pontot).

Az EU jogrendje és az Emberi Jogok Európai Egyezményén alapuló strasbourgji joggyakorlat (az Emberi Jogok Európai Bíróságának értelmezése) egyaránt elismeri, hogy megkülönböztetés nemcsak abból származhat, ha hasonló helyzetű személyekkel másként bánnak, hanem abból is, ha eltérő helyzetű személyeknek ugyanazt a bánásmódot kínálják fel. Az EJEB néhány közelmúltbeli ítéletében **a közvetett megkülönböztetésnek erre a meghatározására építve kimondta, hogy „a bánásmód különbsége megnyilvánulhat abban, hogy aránytalanul hátrányos hatások következnek egy általános politikából vagy intézkedésből, amely semleges megfogalmazással ugyan, de megkülönböztetést alkalmaz egy csoporttal szemben”** (EJEB, D.H. és társai kontra Cseh Köztársaság [GC] (57325/00), 2007. november 13., 184. bekezdés;

EJEB, Opuz kontra Törökország (33401/02), 2009. június 9., 183. bekezdés; EJEB, Zarb Adami kontra Málta (17209/02), 2006. június 20., 80. bekezdés.)

Jelen ügyben éppen erről van szó. **A Bíróság ugyanazt a bánásmódot alkalmazta felperessel szemben a külföldön szerzett jövedelme esetében, mint amit egy Magyarországon elhelyezkedett munkavállalóval szemben érvényesített volna.** A közvetett megkülönböztetés bizonyításához a következő három elem egyidejű megléte szükséges:

- A. Egy semleges szabály, feltétel vagy gyakorlat megléte, mely
  - B. egy „védett csoportra” lényegesen hátrányosabban hat, és
  - C. a fő különbséget (amely miatt a csoport hátrányos helyzetbe kerül), egy „védett tulajdonság” jelenti (okozati összefüggés).
- A. **A semleges szabály megléte:** A jelen perben irányadó 1992. évi XXII. törvény („korábbi” Mt.) 100. § (6), mely alapján – tekintettel a munkaviszony jogellenes megszüntetésére – alperesnek meg kell térítenie a felperes elmaradt munkabérét (egyéb járandóságait) és felmerült kárát. Nem kell megtéríteni a munkabérnek (egyéb járandóságnak), illetve a kárnak azt a részét, ami máshonnan megtérült. Ezen általános szabály alkalmazásában a magyar munkajogi bírói gyakorlat a kiesett bruttó munkabérből levonja az időközben megtérült bruttó munkabért a teljes időszakra vonatkozóan, tehát nem hónapról hónapra.
- B. **Egy védett csoportra lényegesen hátrányosan hat.** Egy gazdaságilag fejlettebb uniós tagországban elhelyezkedett és életvitelt folytató munkavállaló jövedelmét terheli az ottani magasabb árszínvonal és a magasabb személyi jövedelemadó, mely jövedelmétől elválaszthatatlan körülmény. Ennek figyelmen kívül hagyása a levonásba helyezett megtérüléskor hátrányosan érinti munkavállalót egy Magyarországon élő társával szemben. Életkörülményei tekintetében tehát hátrányosabb helyzetben van, azonos nettó jövedelem esetén.

„Védett csoportba” tartozik-e az Unió más tagországában elhelyezkedett munkavállaló? Utóbbi kérdés azzal ekvivalens, hogy a lakóhely (munkavállalás helye) szerinti ország alapján történő különbségtétel kimeríti az Alaptörvényben XV. Cikk (2) bekezdés nevesített „egyéb helyzet” fogalmát. E kérdéssel állást foglalt az EJEB a Carson és társai kontra Egyesült Királyság ügyben (EJEB, Carson és társai kontra Egyesült Királyság [GC] (42184/05), 2010. március 16.) és kimondta, hogy **a lakóhely szerinti ország alapján**

történő különbségtétel kimeríti az Emberi Jogok Európai Egyezménye 14. Cikkében (melynek megfelelője Magyarország Alaptörvényében – az alapjogok vonatkozásában – a XV. Cikk (2) bekezdése) nevesített „egyéb helyzet” fogalmát.

C. A fő különbséget, ami miatt a csoport kárt szenvedett a „védtet tulajdonság” jelenti-e (okozati összefüggés)?

Másképpen, azért kerül-e munkavállaló hátrányos helyzetbe, mert másik uniós tagországban tartózkodik életvitelszerűen. A válasz igenlő, mert az adott ország árszínvonala és személyi jövedelemadó kulcsa megkerülhetetlen és semleges körülmény, ha a munkavállaló életvitelszerűen ott él és dolgozik. **Munkavállaló nem volna kitéve e körülménynek, ha Magyarországon élne.**

Fentiek alapján a magyar bíróságok ítélete hátrányos megkülönböztetésben részesíti felperest egy

- **másik magyarországi munkavállalóhoz képest, akinek a jövedelme lényegesen többet ér egyrészt a magasabb magyarországi vásárlóerő, másrészt a lényegesen kisebb adóterhelés miatt.**
- **egy másik (külföldi kiküldetésben lévő) Intesa SanPaolo csoportba tartozó munkavállalóhoz képest (tekintettel arra, hogy felperes munkaviszonya 2013. július 2-án a hatályos bírósági ítélettel szűnt meg, helyzete 2011-2013 között összevethető egy a cégnél dolgozó munkavállalóéval). Utóbbi jövedelme alperes jövedelmezési politikájának megfelelően korrigálva lett volna a külföldi magasabb árszínvonal miatt. Ekkor az alperesnél szerzett jövedelem a külföldi viszonyoknak megfelelően lett volna kiszámítva (meg lett volna emelve) és abból kellett volna levonni a Hollandiában megkeresett jövedelmet.**

Indítványozó kéri, hogy az Alkotmánybíróság az Abtv. 32. § (1) bekezdése alapján hivatalból vizsgálja meg és állapítsa meg a döntés nemzetközi szerződésbe ütközését. Álláspontja szerint, a Magyar Alaptörvényben meghatározott és jelen perben sérült jogai az Emberi Jogok Európai Egyezménye alapján is sérültek. **Konkrétan 14. cikkben nevesített hátrányos megkülönböztetés tilalma sérül az 1. jegyzőkönyv 1. cikke vonatkozásában.** A 14. cikk ugyanis megkülönböztetés-mentes bánásmódot biztosít az egyezménybeli jogok, így a tulajdonjog (a javak békés birtoklásához való jog) tekintetében is. Ahhoz ugyanis,

hogy a 14. cikk sérelme megállapítható legyen, elegendő, ha a kérelem egy másik, a konvenció által deklarált jog védelmi körébe tartozik. Megjegyzem ezzel összefüggésben, hogy **a magyar Alkotmánybírósághoz hasonlóan az EJEB értelmezési gyakorlata is védelemben részesíti a jogos várományokat („legitimate expectations”)** a már megszerzett javakon, tulajdonon túl.

Indítványozó hivatkozni kíván az EJEB Carson és társai kontra Egyesült Királyság ügyben (Carson és társai kontra Egyesült Királyság [GC] (42184/05), 2010. március 16.) hozott ítéletére is. A kérelmezők amiatt tettek panaszt, hogy a kormány lakóhely alapján történő megkülönböztetést alkalmaz velük szemben, amikor nem engedélyezi, hogy a nyugdíjuk összegét ugyanazon az alapon korrigálják felfelé, mint azokét a nyugdíjasokét, akik az Egyesült Királyságban vagy az Egyesült Királysággal erre vonatkozó kétoldalú megállapodást kötött országok valamelyikében élnek. Az EJEB azt állapította meg, hogy

- a. amennyiben a nemzeti jogszabály valamilyen jövedelemre vonatkozóan jogot ad, az tulajdonosi érdeket teremt, amely az 1. jegyzőkönyv 1. cikke alapján védelmet élvez,
- b. a lakóhely szerinti ország alapján történő különbségtétel kimeríti a 14. Cikkben nevesített “egyéb helyzet” fogalmát,
- c. nem tekinthető azonos helyzetben lévőnek a másik országban élő személy, mégpedig éppen a megélhetéshez kapcsolódó eltérő helyzete miatt.

Fentiek egyértelműen megfeleltethetők a Felperes helyzetének, mindkét esetben indítványozó jogos várománya a per tárgya és mindkét esetben a lakóhely szerinti megkülönböztetés (illetve meg nem különböztetés) megalapozottsága a per tárgya.

Felperes hivatkozni kíván arra is, hogy az általa kimerített jogorvoslati fórumok mindegyikének jelezte, hogy a magyar bírói gyakorlatban alkalmazott módszertan a jövedelmek összehasonlítására nemzetközi szerződésbe ütköző. Álláspontja szerint a bíróság döntése korlátozza a belső piaci szabadságok érvényesülését, és sérti az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés 45. cikkében (korábbi EKSZ 39. cikke) foglaltakat: “A munkavállalók szabad mozgása magában foglalja az állampolgárság alapján történő minden megkülönböztetés megszüntetését a tagállamok munkavállalói között a foglalkoztatás, a javadalmazás, valamint az egyéb munka- és foglalkoztatási feltételek tekintetében.”

Álláspontunk szerint munkavállaló ettől a jogától elválaszthatatlan körülmény a másik ország eltérő árszínvonala és eltérő adóztatása, mely lényegesen befolyásolja a jövedelem vásárlóértékét. E körülmények figyelmen kívül hagyása közvetett diszkriminációt jelent és így nemzetközi szerződésbe ütköző is.

Tekintettel arra, hogy a jelen ügynek nemzetközi (strasbourgi joggyakorlatra, illetve az uniós jog értelmezésére vonatkozó) aspektusai vannak, a hivatalbóli (ex officio) vizsgálat – nézetem szerint – indokolt. Ezt az álláspontomat erősíti az Alkotmánybíróság ama gyakorlata is, amely szerint „[e]gyes alapjogok esetében az Alkotmány ugyanúgy fogalmazza meg az alapjog lényegi tartalmát, mint valamely nemzetközi szerződés (például a Polgári és Politikai Jogok Egyezségokmánya és az Emberi Jogok Európai Egyezménye). Ezekben az esetekben az Alkotmánybíróság által nyújtott alapjogvédelem szintje semmiképpen sem lehet alacsonyabb, mint a nemzetközi (jellemzően a strasbourgi Emberi Jogok Bírósága által kibontott) jogvédelem szintje.” (ABH 2011, 290, 321.; megerősítette legutóbb a 30/2015. (X. 15.) AB határozat).

Összefoglalva: az eljáró bíróságok a munkaviszony jogellenes megszüntetése miatt elmaradt bér kiszámtásánál figyelmen kívül hagyták felperes lakóhely (és munkavégzés) szerinti országát, és úgy kezelték, mintha időközben megtérült jövedelme Magyarországról származna. Ennek következtében indirekt diszkriminációt alkalmaztak felperessel szemben. Ez ellentétes az alaptörvény rendelkezésével, miszerint „Magyarország az alapvető jogokat [így tulajdonhoz való jogát] mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja”. Az indirekt megkülönböztetés miatt felperes jogos várományát (munkaviszonya jogellenes megszüntetése miatt kiesett jövedelmét) túlzott mértékben csökkentették (elvonták). Ezzel megsértették felperes az Alaptörvény XIII. Cikk (1) bekezdése szerinti tulajdonhoz való jogát.

4.2. Indítványozó az Alaptörvény XV. Cikk (1) bekezdéseiben foglalt joga (az egyenlő bánásmódhoz való alapjog) sérült, a XIII. Cikk (1) bekezdése által kimondott alapjoghoz (tulajdonhoz való jog) kapcsolódóan:

Álláspontom szerint a 4.1-ben kifejtett álláspontra lehet jutni akkor is, ha az Alaptörvény XV. Cikke (1) alapján vizsgálja a panasz alapjául szolgáló ügyet az Alkotmánybíróság, figyelemmel a XIII. cikk szerinti tulajdonhoz való jogra is.

Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint az azonos szabályozási körbe vont jogalanyok közötti olyan alkotmányos indok nélkül tett megkülönböztetés tilos, amelynek következtében egyes jogalanyok hátrányos helyzetbe kerülnek. Nem tekinthető viszont hátrányos megkülönböztetésnek, ha a jogi szabályozás különböző tulajdonságokkal bíró alanyi körre eltérő rendelkezéseket állapít meg, mert alkotmányellenes megkülönböztetés csak összehasonlítható – azonos csoportba tartozó – személyi körben lehetséges {lásd például: 3062/2012. (VII. 26.) AB határozat, Indokolás [168]}. [48] A hátrányos megkülönböztetés vizsgálatánál tehát az első eldöntendő kérdés, hogy az adott szabályozás tekintetében állított megkülönböztetés egymással összehasonlítható (homogén csoportba tartozó) alanyi körre vonatkozik-e. Nézetem szerint a jelen ügyben homogén csoportot a Felperes szempontjából az alábbi alanyi körök képeznek:

- egy magyarországi munkavállaló, akinek jövedelmének vásárlóereje és adóztatása megegyezik felperes jövedelmének vásárlóerejével és adóztatásával.
- egy (külföldi kiküldetésben lévő) Intesa SanPaolo csoportba tartozó munkavállaló (tekintettel arra, hogy felperes munkaviszonya 2013. július 2-án a hatályos bírósági ítélettel szűnt meg, helyzete 2011-2013 között összevethető egy a cégnél dolgozó munkavállalóéval). Utóbbi jövedelme alperes jövedelmezési politikájának megfelelően korrigálva lett volna a külföldi magasabb árszínvonal miatt. Ekkor az alperesnél szerzett jövedelem a külföldi viszonyoknak megfelelően lett volna kiszámítva (meg lett volna emelve) és abból kellett volna levonni a Hollandiában megkeresett jövedelmet.

Ahogy korábban utaltam rá, a diszkrimináció tilalma és az általános egyenlőségi szabály önálló tilalom, illetve alapjog, de nem önmagában alkalmazandó szabály, mivel – amellett, hogy hárompólusú jogviszonyt feltételez – csak valamely norma által biztosított joggal vagy előírt kötelezettséggel, illetve egyedi intézkedéssel összefüggésben értelmezhetők az abból eredő követelmények. Az Alkotmánybíróság gyakorlatában – a normakontrollra irányuló eljárásokban – a megkülönböztetés indokoltságának eldöntéséhez alkalmazott alkotmányos mérce elsősorban attól függ, hogy a megkülönböztetést tartalmazó szabály az Alaptörvény által biztosított alapjogok vagy a jogrendszer alacsonyabb szintű

normája által biztosított jogok tekintetében valósítanak meg különbségtételt. Míg az előbbi esetben az alapjog-korlátozás szigorú – az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésének második mondatában is megjelenő – szükségesség-arányosság tesztje a mérce, addig az utóbbi esetben az ésszerűségi tesztet kell alkalmazni [30/1997. (IV. 29.) AB határozat, ABH 1997, 130, 139–140.]. {Más az irányadó teszt abban, a jelenlegi ügytől eltérő esetben, ha az egyén „megváltoztathatatlan – saját elhatározásától nem függő, többnyire eleve adott – tulajdonságain alapuló” megkülönböztetésről van szó. {Lásd a 42/2012. (XII. 20.) AB határozatot, Indokolás [41]}

Mivel az elmaradt munkabér alkotmányjogi értelemben megszerzett tulajdon, illetve váromány, ezért – álláspontom szerint – elsősorban a szükségességi-arányossági tesztet kellett volna alkalmazni az eljáró bíróságoknak, illetve majd az Alkotmánybíróságnak. „Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésébe foglalt és az Alkotmánybíróság gyakorlatában kimunkált szükségességi-arányossági teszt alapján az Alaptörvényben biztosított alapvető jogot érintő korlátozás akkor felel meg az Alaptörvénynek, ha másik alapvető jog vagy szabadság védelme vagy érvényesülése, illetve egyéb alkotmányos érték védelme más módon nem érhető el, tehát a korlátozás feltétlenül (vagyis elkerülhetetlenül) szükséges valamely alapvető jog érvényesülése vagy alkotmányos érték védelme érdekében. Az alapjog korlátozásának alkotmányosságához ezen túlmenően szükséges az is, hogy a korlátozás megfeleljen az arányosság követelményeinek: az elérni kívánt cél fontossága és az ennek érdekében okozott alapjog-sérelem súlya megfelelő arányban legyenek egymással. A jogalkotó a korlátozás során köteles az adott cél elérésére alkalmas legenyhébb eszközt alkalmazni, és nem szabad érintenie az alapjog lényeges tartalmát (v.ö. először a 879/B/1992. AB határozattal, ABH 1996, 397, 401.).

Nézetem szerint már a szükségességi tesztnek sem felel meg az eljáró bíróságok értelmezése, hiszen nem volt elkerülhetetlen a korlátozás (a kiesett jövedelem teljes elvonása), azt nem indokolta feltétlenül más alapvető jog vagy alkotmányos érték védelme. E mellett az arányossági tesztnek sem felelt meg, mivel nem a lehető legkevésbé korlátozó eszközt alkalmazták az eljáró bíróságok és alkotmánykonform értelmezés esetén (az Alaptörvény 28. cikke alkalmazásával) figyelembe vették volna csoport-homogenitást.

Amennyiben a tisztelt Alkotmánybíróság nem alapjogi védelemben kívánja részesíteni az elmaradt munkabért, hanem csupán törvény biztosította jogként értelmezi, akkor kérjük az ésszerűségi teszt alkalmazását az

ügyben. Ez alapján akkor alaptörvény-ellenes a megkülönböztetés, ha a megkülönböztetésnek nincs tárgyilagos mérlegelés szerinti ésszerű indoka, vagyis önkényes. Az önkényes, ésszerű indok nélküli megkülönböztetés – végső soron – az emberi méltóság alapjogát sérti, mert ilyen esetben a jogalkotó bizonyosan nem kezelte az érintetteket azonos méltóságú személyként, s nem értékelte mindegyikük szempontjait azonos körültekintéssel, figyelemmel és méltányossággal.

Az ésszerűségi teszttel kapcsolatban megjegyzem, hogy – nézetem szerint – a megkülönböztetésnek nincs tárgyilagos mérlegelés szerinti ésszerű indoka, ezért önkényes, hiszen az egyetlen releváns különbség a fenti munkavállalói csoportok között a jogellenes felmondás után választott munkavégzési hely (lakóhely) volt, amit az ügyben eljáró bíróságok kimutattak.

Röviden tehát: az eljáró bíróságok figyelmen kívül hagyták a külföldi munkavállalás tényét, mely miatt felperest nem részesítették a vele homogén csoportba tartozókkal azonos elbánásban. Ez ellentétes az alaptörvény rendelkezésével, mely szerint „a törvény előtt mindenki egyenlő”.

4.3. Indítványozó az Alaptörvény XXVIII. Cikk (1) bekezdésében deklarált joga (tisztességes tárgyaláshoz való jog) sérült:

Indítványozó álláspontja szerint az Alaptörvény XXVIII. Cikk (1) bekezdésében deklarált joga (tisztességes tárgyaláshoz való jog) is sérült, mert nem teljesült, hogy ügyét tisztességes módon, ésszerű határidőn belül és azt kellően indokolva bírálják el az eljáró bíróságok.

A. Felperes ügye 2011. február 15-én benyújtott keresettel indult és 2016. március 23-án kézhez vett kúriai döntéssel zárult. Ez több, mint 5 év, mely alatt kétszer is előfordult, hogy több, mint 1 év szünet volt két tárgyalás között. Az elsőfokú összecszerű döntésre 3 és fél évet kellett várni, annak ellenére, hogy felperest 100%-ban pernyertesnek hirdette ki az elsőfokú bíróság és alperes nem nyújtott be fellebbezést ez ellen. Alperes több alkalommal is hamis bizonyítékot tárt az eljáró bíróság elé, mire végül az pénzbeli büntetést helyezett kilátásba alperessel szemben, hogy e magatartásától elálljon. Elsőfokú bíróság 2012 áprilisa és 2013 májusa között nem tartott tárgyalást. A 2013 júliusi jogerős közbenső ítéletet követően csak

újabb 1 év múlva született döntés a munkaviszony jogellenes megszüntetése miatt bekövetkezett károk vonatkozásában.

Mindezek miatt az ügy **indokolatlanul elhúzódott**, mellyel eljáró bíróságok megsértették felperes az Alaptörvény XXVIII. Cikk (1) bekezdésében deklarált tisztességes tárgyaláshoz való jogát.

- B. Az alkotmányjogi panasz nem irányulhat a bírói döntés jogszerűségének felülvizsgálatára. Az Alkotmánybíróság a konkrét ügyben nem egy további jogorvoslati fórum a rendes bírósági rendszerben, így az ügy tartalmi részével, hacsak az nem ütközik alkotmányos alapjogba, nem foglalkozhat. **Jelen perben azonban a Fővárosi Törvényszék és Kúria sem a per tárgyával foglalkozott.** Úgy tartották fent elsőfokú bíróság ítéletét hatályában, hogy nem vizsgálták meg a fellebbezésben illetve felülvizsgálati kérelemben ténylegesen előterjesztett jogkérdést, „megkerülték” a felvetett és a magyar jogban újszerű kérdést.

Maga a 4.1 pontban kifejtett közvetett megkülönböztetés egy tünete az általánosabb az Alaptörvény XXVIII. Cikk (1) bekezdésében deklarált tisztességes tárgyaláshoz való jog sérülésének, annak, hogy másod és harmadfokú bíróságok a magyar munkaügyi gyakorlatban már ismert kereteken belül maradtak, nem foglalkozva az ügy újszerű elemeivel. Emiatt pedig nem folytattak le az ügyre vonatkozó releváns vizsgálatot. A hatékony jogorvoslat részét kell képeznie az eljáró bíróság ítéletének írásos indoklásának, mely releváns (az ügyre vonatkozik) és melyből egyértelműen következtetni lehet az alkalmazott jogszabályokra. Mindkettő hiányzik Fővárosi Törvényszék és Kúria ítéletéből, az alábbiak szerint:

- Másodfokon, Fővárosi Törvényszék a fellebbezés központi kérdésköréről a vásárlóerő paritás alkalmazhatóságáról mindössze annyit állít, hogy az “véleménye szerint nem vehető figyelembe” (Fővárosi Törvényszék ítélete, 5. oldal közepe). Jogszabályra nem hivatkozik, indoklást nem ad. Ezen túl pedig a külföldi életvitel többletterheinek kárként való értelmezésével foglalkozik, holott az nem volt tárgya a fellebbezésnek, sőt felperes kifejezetten ki is emelte, hogy nem e címen kell azokat vizsgálni.
- Kúria ítéletében **egyáltalán nem vizsgálja a felperes által felülvizsgálati kérelemben is kifogásolt bírói ítélet nemzetközi szerződésbe ütközését.**

- Kúria kijelenti, hogy az Európai Unió joggyakorlata a magyar bíróságokat „nem köti jogalkalmazásuk során” (Kúria ítélete, 11. oldal 2. Bekezdés). Még ha ez igaz is (v.ö.: az Alaptörvény E cikkével), ez nem jelenti azt, hogy Kúriának nem kellett volna megvizsgálnia az ott számos jogkérdésben alkalmazott (a magyar jogban azonban újszerű) gyakorlat megalapozottságát, ha ezt a felülvizsgálati kérelem explicit módon eléje tárja.
- **A Kúria indoklásában a vizsgálat tárgyát képező helyzetet, a különböző országokból származó jövedelmek összehasonlításának módját és a vásárlóerő paritás alkalmazhatóságát egyáltalán nem vizsgálja, arról szót sem ejt.** Közvetve utal arra, hogy a nemzetközi gyakorlatban tapasztalt jogkérdés eltérő a jelen perben vizsgálttól (Kúria ítélete, 11. oldal 2. bekezdés), de nem indokolja, hogy miért gondolja ezt, annak ellenére sem, hogy a bemutatott nemzetközi joggyakorlat minden esetben a különböző országokból származó jövedelmek összehasonlításáról szólt, melyek között van munka és közszolgálati jogviszony is. Jogszabályra nem hivatkozik, indoklást nem ad.
- Kúria **egyáltalán nem foglalkozik** felperes beadványának másik lényeges kérdésével sem, nevezetesen **az eltérő adókulcsokból adódó különbséggel. Szót sem ejt a munkavállalót ebből adódóan érő hátrányos helyzet lehetséges kezeléséről,** illetve ennek mellőzése okáról, holott felülvizsgálati kérelem ezt is nagy alaposággal járta körül és sorakoztat fel érveket ennek fontosságáról.
- Kúria nem ad választ arra sem, hogy miért tartja szükségesnek a jogellenes felmondás és a külföldi munkavégzéstől elválaszthatatlan többletköltségek ok-okozati összefüggésének meglétét, ha azt nem tartja szükségesnek a jogellenes felmondás és a külföldi munkavégzés bevételei között.
- Kúria álláspontja az volt, hogy a megtérülés számításakor munkabért munkabérrel kell összevetni (Kúria ítélete, 10. oldal közepe). Ez azonban ellentétben áll azzal a korábbi véleményével, hogy a vállalkozás profitját (bevételei és költségei különbségét) is megtérülésként kezeli (Legfelsőbb Bíróság Mfv.II,10.890/1998., Fővárosi Bíróság 55.Mf.24.551/2006/5.). A magyar jog tehát képes kezelni speciális helyzeteket a megtérülés számításánál. Kúria mégsem

indokolja, hogy miért nem tartja indokoltnak ezt kezelni jelen perben is.

- Felperes felülvizsgálati kérelmében rámutat, hogy a magyar jog kezeli a fejlettebb országok magasabb árszínvonala miatti eltérést, a devizaellátmány és napidíj intézményével, melyet Kúria is elismer eseti döntéseiben (BH 2000.12.567.). Kúria ítéletében nem tér ki erre sem. Nem tárgyalja, hogy miért nem teszi meg ugyanezt a jelen per tárgyát képező jogkérdésben.
- Felperes másodlagos kérelmében **sem** kárként kívánta érvényesteni a megszerzett jövedelem megszerzéséhez kapcsolódó költségeket. Kúria kijelenti, hogy „nincs lehetőség” ezek figyelembe vételére (11. oldal 3. Bekezdés). Állítását semmilyen jogszabályra vagy bírói döntésre nem alapozza, azokra nem hivatkozik, indoklást nem ad.

Nézetem szerint ez az eljárás ütközik mind az EJEB, mind a magyar Alkotmánybíróság értelmezési gyakorlatával.

Az Egyezmény 6. Cikk (1) bekezdése mindenkinek jogot biztosít arra, hogy ügyét a törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen, nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja, és hozzon határozatot polgári jogi jogai és kötelezettségei tárgyában, illetőleg az ellene felhozott büntetőjogi vádak megalapozottságát illetően. Az EJEB az indokolt bírói döntéshez való jogot az Egyezmény 6. Cikkében foglalt tisztességes tárgyaláshoz való jog részének tekinti. E jog pontos tartalma az EJEB elmúlt évtizedek során számos döntésében kimunkált, széleskörű gyakorlatából olvasható ki. E körben az EJEB kiindulópontja az, hogy a bírói döntésekkel szemben valamennyi demokratikus jogállamban elvárható az objektivitás és az átláthatóság, ami egyfelől elejét veszi az önkényes hatósági és bírósági döntéshozatalnak, másrészt erősíti a bírósági döntéshozatalba vetett közbizalmat, és a bírói döntések tekintélyét (Taxquet kontra Belgium, 926/05.; 2010. november 16.; § 90.; legutóbb megerősítve: Shala kontra Norvégia, 15620/09.; 2012. július 10.; § 29.). Az EJEB következetes gyakorlata szerint a tisztességes eljárás és a jogállamiság elvéhez tartozik az a követelmény, hogy a bíróságok a döntéseik alapjául szolgáló indokokat kellő részletességgel mutassák be (Suominen kontra Finnország, 37801/97.; 2003. július 1.; § 34.; legutóbb megerősítve: Vojtechová kontra Szlovákia, 59102/08.; 2012. szeptember 25.; § 35.). Az EJEB olvasatában az adott bírói döntés természete, és az alapul fekvő egyedi ügy körülményei határozzák meg, hogy milyen terjedelmű és mélységű indokolás elégíti ki az indokolási kötelezettség

egyezménybeli követelményét. Ebből következően az indokolt bírói döntéshez fűződő jog megsértését kizárólag az alapul fekvő egyedi ügy összes körülményeinek vizsgálatát követően lehet megítélni (Tatishvili kontra Oroszország, 1509/02.; 2007. február 22.; § 58.; Gradinar kontra Moldova, 7170/02.; 2008. április 8.; § 107.; legutóbb megerősítve: Sholokhov kontra Örményország és Moldova, 40358/05.; 2012. július 31.; § 67.). Éppen ezért elképzelhető, hogy valamely részletkérdésre vonatkozó indokolás teljes elmaradása nem, míg egy lényegesebb kérdésre vonatkozó hiányos indokolás viszont az Egyezmény 6. Cikkében biztosított jog megsértését idézi elő. Az EJEB az indokolások fogyatékoságának foka tekintetében kijelölte azt a határvonalat, amely elválasztja az Egyezménynek megfelelően indokolt határozatokat az Egyezményt sértő hiányos vagy fogyatékos indokolást tartalmazó határozatoktól. Ennek során az EJEB elvi éllel szögezte le, hogy az indokolt hatósági döntéshez való jog semmiképpen sem jelentheti azt, hogy az ügyben eljáró bíróságot a felek valamennyi érvelése tekintetében részletes indokolási kötelezettség terhelné (Hiro Balani kontra Spanyolország, 18064/91.; 1994. december 9.; § 27.; Ruiz Torija kontra Spanyolország, 18390/91.; 1994. december 9.; § 29.; García Ruiz kontra Spanyolország, 30544/96.; 1999. január 21.; § 26.; Hirvisaari kontra Finnország, 49684/99.; 2001. december 25.; § 30.; legutóbb megerősítve: Sholokhov kontra Örményország és Moldova, 40358/05.; 2012. július 31.; § 67.). **Az EJEB ugyanakkor azt is elvi éllel mondta ki, hogy a döntéssel szemben feltétlen elvárás, hogy a bíróság az ügy lényegi részeit a szükséges alapossággal vizsgálja meg, és erről a vizsgálatáról a határozatának indokolásában is adjon számot.**

Az EJEB álláspontja szerint nem felel meg az Egyezmény 6. Cikkében foglalt elvárásnak, ha a felülbírálati bírói fórum az alsóbb fokú bíróságnak az ügy lényegi kérdései tekintetében kifejtett érveit további vizsgálat és a vizsgálat indokainak előadása nélkül hagyja helyben (Helle v. Finnország, 20772/92.; 1997. december 19.; § 60.; Karakasis v. Görögország, 38194/97.; 2000. október 17.; § 27.; Boldea v. Románia, 19997/02.; 2007. február 15.; § 30.; Tacquet v. Belgium, 926/05.; 2010. november 16.; § 91.; legutóbb megerősítve: Vojtechová v. Szlovákia, 59102/08.; 2012. szeptember 25., § 35.). Az EJEB az indokolási kötelezettség teljesítésének vizsgálatakor figyelemmel van arra is, hogy az indokolás hiánya vagy fogyatékosága valamely fél írásban megfogalmazott, világosan és pontosan körülírt kérdését érinti-e (Hiro Balani kontra Spanyolország, 18064/91.; 1994. december 9.; § 28.; Ruiz Torija kontra

Spanyolország, 18390/91.; 1994. december 9.; § 30., legutóbb megerősítve: Ilyadi kontra Oroszország, 6642/05.; 2011. május 5.; § 44.).

Az Egyezmény jogvédelmi rendszerében a bírói döntéseknek a tisztességes eljárás által megkövetelt indokolása iránti igény egyfelől szoros összefüggésben áll a jogorvoslathoz fűződő joggal, ugyanis e jog hatékony gyakorlására kizárólag a bíróság döntését alátámasztó indokok ismeretében nyílik valódi lehetőség (erről lásd: Baucher kontra Franciaország, 53640/00.; 2007. július 24., §§ 47–51.). Másfelől szoros összefüggés mutatkozik az indokolási kötelezettség teljesítése, és a tisztességes eljáráshoz fűződő jogból fakadó azon alkotmányos igény között, hogy az eljárásban szereplő fél meghallgatást nyerhessen, azaz kérelmét a bíróság megvizsgálja (erről lásd: Shala v. Norvégia, 15620/09.; 2012. július 10., § 29.). Ennek oka az, hogy **kizárólag a kellő alapossággal indokolt bírói határozatból tűnhet ki, hogy az ügyet eldöntő bíróság ténylegesen figyelembe vette-e a felek által előterjesztett bizonyítékokat és érveket.**

Ami a magyar Alkotmánybíróság gyakorlatát illeti, ott összefoglalóan a 7/2013. AB határozatban jutott a fentihez hasonló (tartalmilag azonos) eredményre a testület. E döntés szerint „Az indokolt bírói döntéshez fűződő jog ebből következően az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljárás alkotmányos követelményrendszerén belül jelentkezik. Az alkotmányos előírás ugyanakkor kizárólag az eljárási törvényekben foglaltak szerint kötelezheti a bíróságot a döntésének alapjául szolgáló indokok bemutatására. Ebből következik, hogy az Alkotmánybíróság az Alaptörvény e szabályát mindig együtt olvassa a jogvita jellege, és az adott ügy típusa által kijelölt konkrét eljárásjogi szabályokkal. Az Alaptörvény 28. cikk első mondata úgy rendelkezik, hogy “[a] bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik.” Az Alaptörvény 28. cikke tehát a bíróságokkal szemben azt a követelményt fogalmazza meg, hogy ítélezésük során a jogszabályokat az Alaptörvénnyel összhangban értelmezzék és alkalmazzák. Figyelemmel az Alaptörvény 28. cikkében előírt jogszabály értelmezési kötelezettségre is, az Alkotmánybíróság azt vizsgálja, hogy az indokolási kötelezettséget előíró eljárási jogszabályokat a bíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében meghatározott követelményeknek megfelelően alkalmazta-e. Az Alkotmánybíróság tehát a rendes bíróságoktól eltérően nem a felülbírálatra alkalmasság szempontjából vizsgálja a bíróságok indokolási kötelezettségének teljesítését, és tartózkodik attól, hogy jogági dogmatikához

tartozó kérdések helytállóságáról, illetve törvényességéről, avagy kizárólag törvényértelmezési problémáról állást foglaljon {3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]}. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság nem vizsgálja azt sem, hogy az indokolásban megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e az eljárásban beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket, vagy a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás megalapozott-e. A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése, és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {3237/2012. (IX. 28.) AB végzés, 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]}.

Ehhez képest **az Alkotmánybíróság által vizsgált, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rejlő indokolási kötelezettség alkotmányos követelménye a bíróság döntési szabadságának abszolút korlátját jelenti, nevezetesen azt, hogy döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően szükséges számot adnia.** Az indokolási kötelezettség alkotmányjogi értelemben vett sérelme az eljárási szabály alaptörvény-ellenes alkalmazását jelenti. A tisztességes eljárásból fakadó elvárás tehát az eljárási szabályok Alaptörvénynek megfelelő alkalmazása, ami a jogállami keretek között működő bíróságok feladata. Az eljárási törvény rendelkezéseire is figyelemmel, **a tisztességes eljárás alkotmányos követelménye** a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, **hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alaposággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon.** Ennek megítéléséhez az **Alkotmánybíróság vizsgálja** a jogvita természetét, az alkalmazandó eljárási törvény rendelkezéseit, a felek által az adott ügyben előterjesztett kérelmeket és észrevételeket, valamint **az ügyben választ igénylő lényeges kérdéseket**”.

Nézetem szerint a támadott bírósági döntések e követelményeknek nem felelnek meg. A fentiek alapján, kérem a jelen indítvány 1. Pontjában felsorolt bírósági ítéletek megsemmisítését, mivel az eljáró bíróságok nem foglalkoztak **az ügyben választ igénylő lényeges** – a magyar jogban újszerű – jogkérdéssel, így úgy tartották fenn hatályában az elsőfokú ítéletet, hogy a tényleges kérdésben (hogyan hasonlítható össze a külföldről származó jövedelem egy Magyarországról származóval) nem hoztak ítéletet. Emiatt nem teljesült, hogy ügyét tisztességes módon, ésszerű határidőn belül és azt indokolva bírálja el a

Bíróság, mely ütközik az Alaptörvény XXVIII. Cikk (1) bekezdésével, illetve az Emberi Jogok Európai Egyezménye 6. cikkével is.

4.4. Mivel az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben az eljáró bíróságok nem ismerték fel az ügy alapjogi vonatkozásait, **sérült az Alaptörvény 28. cikke** is, ami önmagában az ítéletek alaptörvény-ellenessége megállapítására és megsemmisítésére vezető ok az Alkotmánybíróság gyakorlatában. A 3/2015. (II. 2.) AB határozat szerint „az Alaptörvénynek ez a rendelkezése a bíróságok számára alkotmányos kötelezettségként írja elő, hogy ítélező tevékenységük során a jogszabályokat az Alaptörvénnyel összhangban értelmezzék {ld. pl. 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33] és 28/2013. (X. 9.) AB határozat, Indokolás [29]}. Ebből a kötelezettségből következik, hogy **a bíróságnak a jogszabályok adta értelmezési mozgástér keretein belül azonosítania kell az elé kerülő ügy alapjogi vonatkozásait**, és a bírói döntésben alkalmazott jogszabályokat az érintett alapjog alkotmányos tartalmára tekintettel kell értelmeznie. [18] A bírói döntések alkotmányossági felülvizsgálatát lehetővé tevő alkotmányjogi panasz (Abtv. 27. §) az Alaptörvény 28. cikkének érvényesülését szolgáló jogintézmény. Ilyen panasz alapján az Alkotmánybíróság a bírói döntésben foglalt jogértelmezés Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálja azt, hogy a jogszabály alkalmazása során **a bíróság az Alaptörvényben biztosított jogok alkotmányos tartalmát érvényre juttatta-e. Ha a bíróság az előtte fekvő, alapjogilag releváns ügy alapjogi érintettségére tekintet nélkül járt el**, és az általa kialakított jogértelmezés nem áll összhangban e jog alkotmányos tartalmával, **akkor a meghozott bírói döntés alaptörvény-ellenes**”.

A fentiek alapján, kérem a jelen indítvány 1. pontjában felsorolt bírósági ítéletek megsemmisítését, mivel az eljáró bíróságok nem ismerték fel az ügy alapjogi vonatkozásait, sem az egyenlő bánásmód elvét, sem a(z indirekt) megkülönböztetés tilalmát, sem a tisztességes tárgyaláshoz való jogot, mellyel sérült az Alaptörvény 28. Cikke, miszerint „A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik”.

5. Annak bemutatása, hogy az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva:

Az eredeti ügyben felperes 2011. február 15-én fordult Bírósághoz. A panaszolt bánásmódot a Fővárosi Közigazgatási és Munkügyi Bíróság 2014. július 2-i döntése tartalmazza.

Ez ellen felperes a Fővárosi Törvényszékhez fellebbezett, melynek döntését 2015. március 4-én vette kézhez. Felülvizsgálati kérelmét 2015. április 30-án postázta a Kúria felé.

Kúria döntését felperes **2016. március 23-án** vette kézhez.

Ez utóbbi dátum a végső határozat kelte.

6. Nyilatkozom, hogy az ügyben a felülvizsgálati eljárás a Kúria előtt lezárult, a jogorvoslati lehetőségeimet kimerítettem.

7. Eleget téve főttkári felhívásnak, jelen indítvány az alábbiak szerint tesz eleget az Abtv. 52 §-ában felsorolt befogadhatósági kritériumoknak:

7.1. Határozott kérelem (52. § (1)):

Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 25.M. 727/2011/56. elsőfokú ítéletének, a Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság 4.Mf.638.559/2014/8. számú ítéletének, valamint a Kúria Mfv.I.10.307/2015/5. számú döntésének alaptörvény-ellenességét, és **semmisítse meg azokat**, mivel sértik az Alaptörvény jelen indítvány 2. pontjában kifejtett cikkeiben foglalt alapjogokat, illetve alaptörvényi rendelkezéseket, konkrétan az Alaptörvény XV. Cikk (1) és (2) bekezdéseiben foglalt jogát (az egyenlő bánásmódhoz való alapjog, illetve az alapjogok gyakorlása során az indokolatlan hátrányos megkülönböztetés tilalma), a XIII. Cikk (1) bekezdése által kimondott alapjoghoz (tulajdonhoz való jog) kapcsolódóan, továbbá az Alaptörvény XXVIII. Cikk (1) bekezdésében deklarált jogát (tisztességes tárgyaláshoz való jog), valamint az alaptörvény 28. Cikkét.

7.2 Az indítvány egyértelműen megjelöli azt az alaptörvényi, illetve törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá amely az indítványozó jogosultságát megalapozza (52. § (1b) a)):

Ez az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 27 §-a.

7.3. Az indítvány egyértelműen megjelöli az eljárás megindításának indokait, alkotmányjogi panasz esetén az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét (52. § (1b) b):

Az eljárás megindításának indoka az, hogy Indítványozó álláspontja szerint az eljáró bíróságok, jelen indítvány 1. pontjában felsorolt, döntései sértik alkotmányos jogait, ezért jelen alkotmányjogi panasz indítvány útján kéri a T. Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg azok alaptörvény-ellenességét, és **semmisítse meg azokat**, mivel sértik az Alaptörvény jelen indítvány 2. pontjában kifejtett cikkeiben foglalt alapjogokat.

7.4. Az indítvány egyértelműen megjelöli az Alkotmánybíróság által vizsgálendő bírói döntéseket (52. § (1b) c)):

Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2014. július 2-án kézhez vett 25.M. 727/2011/56. elsőfokú ítélete, a Fővárosi Törvényszék 2015. Március 4-én kézhez vett 4.Mf.638.559/2014/8. számú ítélete, valamint a Kúria 2016. március 23-án érkezett Mfv.I.10.307/2015/5. számú ítélete.

7.4. Az indítvány egyértelműen megjelöli az Alaptörvény, illetve a nemzetközi szerződés megsértett rendelkezéseit (52. § (1b) d):

Alaptörvény XV. Cikk (1) és (2) bekezdéseiben foglalt jogok (az egyenlő bánásmódhoz való alapjog, illetve az alapjogok gyakorlása során az indokolatlan hátrányos megkülönböztetés tilalma), a XIII. Cikk (1) bekezdése által kimondott alapjoghoz (tulajdonhoz való jog) kapcsolódóan, továbbá az Alaptörvény XXVIII. Cikk (1) bekezdésében deklarált joga (tisztességes tárgyaláshoz való jog), valamint az alaptörvény 28. Cikke.

Az Emberi Jogok Európai Egyezménye 14. cikkben nevesített hátrányos megkülönböztetés tilalma az 1. jegyzőkönyv 1. cikke vonatkozásában, valamint

az Egyezmény 6. Cikk (1) bekezdésben rögzített tisztességes tárgyaláshoz való jog.

7.5 Az indítvány egyértelmű indokolást tartalmaz arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével vagy a nemzetközi szerződéssel (52. § (1b) e):

Milyen ítéletet hoztak az eljáró bíróságok?

Fővárosi Törvényszék illetve Kúria döntései felperest jövedelmét úgy kezelték, mintha az Magyarországról származott volna, figyelmen kívül hagyva a munkavégzés szerinti ország módosító körülményeit.

A fellebbezés és a felülvizsgálati kérelem kifejezetten arra irányult, hogy az eljáró bíróság ismerje fel és vizsgálja meg a külföldről származó jövedelem sajátosságait és – a nemzetközi joggyakorlatnak megfelelően (v.ö. 4. melléklet) – vásárlóerő paritáson és az eltérő adózást figyelembe véve számolja ki a kiesett jövedelem összegét.

Fővárosi Törvényszék illetve Kúria nem foglalkozott ezzel – az ügyben választ igénylő lényeges és a magyar joggyakorlatban újszerű – kérdéssel.

Miért ellentétes ez az Alaptörvény hivatkozott cikkeivel?

Az alábbiakban – követve az EJEB formanyomtatványának logikáját – táblázatos formában (egymás mellett) mutatom be a megsértett alaptörvényi rendelkezést és annak indokait:

Megsértett alaptörvényi rendelkezés	Indoklás, arra nézve, hogy a támadott bírói döntések miért ellentétesek az alaptörvényi rendelkezéssel
<p>Alaptörvény XV. Cikk (2) bekezdéseiben foglalt jog (az alapjogok gyakorlása során az indokolatlan hátrányos megkülönböztetés tilalma), a XIII. Cikk (1) bekezdése által kimondott alapjoghoz (tulajdonhoz való jog) kapcsolódóan</p>	<p>A 4.1 pontban kifejtettek alapján az eljáró bíróságok a munkaviszony jogellenes megszüntetése miatt elmaradt bér kiszámításánál figyelmen kívül hagyták felperes lakóhely (és munkavégzés) szerinti országát, és úgy kezelték azt, mintha az időközben megtérült jövedelme Magyarországról származna. Ennek következtében indirekt diszkriminációt alkalmaztak vele szemben. Ez ellentétes a megjelölt alaptörvényi rendelkezéssel, miszerint „Magyarország az alapvető jogokat [így tulajdonhoz való jogát is] mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja”.</p> <p>Az indirekt megkülönböztetés miatt felperes jogos várományát (kiesett jövedelmét) elvonták. Ez ellentétes a megjelölt alaptörvényi rendelkezéssel, miszerint: „Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez”</p> <p>Az okozati összefüggés tehát: Az eljáró bíróságok figyelmen kívül hagyták az Alaptörvény XV. Cikk (2) szerinti „egyéb helyzetet”, azt, hogy felperes másik országban él és dolgozik → indokolatlanul hátrányos megkülönböztetésben részesítették felperest jogos várományának kiszámításakor → ezzel megsértették felperes az Alaptörvény XIII. Cikk (1)</p>

	bekezdése szerinti tulajdonhoz való jogát.
<p>Alaptörvény XV. Cikk (1) bekezdéseiben foglalt jog (az egyenlő bánásmódhoz való alapjog), a XIII. Cikk (1) bekezdése által kimondott alapjoghoz (tulajdonhoz való jog) kapcsolódóan</p>	<p>A 4.2 pontban kifejtettek alapján az eljáró bíróságok felperest nem részesítették a vele homogén csoportba tartozókkal azonos elbánásban. Egymással összehasonlítható (homogén csoportba tartozó) alanyi kör jelen jogkérdésben</p> <ul style="list-style-type: none"> • egy külföldi kiküldetésben lévő Intesa SanPaolo csoportba tartozó munkavállaló (tekintettel arra, hogy felperes munkaviszonya 2013. július 2-án a hatályos bírósági ítélettel szűnt meg, helyzete 2011-2013 között összevethető egy a cégnél dolgozó munkavállalóéval). Utóbbi jövedelme alperes jövedelmezési politikájának megfelelően korrigálva lett volna a külföldi magasabb árszínvonal miatt. Ekkor az alperesnél szerzett jövedelem a külföldi viszonyoknak megfelelően lett volna kiszámítva (meg lett volna emelve) és abból kellett volna levonni a Hollandiában megkeresett jövedelmet, • egy magyarországi munkavállaló akinek a jövedelme vásárlóereje és adóterhelése egyező felperesével. <p>Az eljáró bíróságok azonban nem így számoltak, figyelmen kívül hagyva a külföldi munkavállalás lényeges körülményeit. Emiatt felperest nem illette meg az egyenlő bánásmód, mely ellentétes az itt megjelölt alaptörvényi rendelkezéssel, mely szerint „a törvény előtt mindenki egyenlő”.</p> <p>Az okozati összefüggés tehát: Az eljáró bíróságok figyelmen kívül hagyták az Alaptörvény XV. Cikk (2) szerinti „egyéb helyzetet”, azt, hogy felperes másik országban él és dolgozik → hibásan azonosították azt a homogén csoportot, melybe felperes helyzeténél fogva tartozik, nem egy külföldön élő munkavállalóval sorolták egy csoportba, hanem egy Magyarországon élővel → megsértették az Alaptörvény XV. Cikk (1) szerinti egyenlő bánásmód elvét felperes jogos várományának kiszámításakor → ezzel sérült felperes az Alaptörvény XIII. Cikk (1) bekezdése szerinti tulajdonhoz való joga.</p> <p>A nemzetközi joggyakorlatban egyértelmű és általánosan alkalmazott módszertan van a különböző országokból származó jövedelmek összehasonlítására éppen azért, hogy</p>

	<p>az egyenlő bánásmód elve érvényesülhessen, lásd erről az Európai Bíróság 4. mellékletben hivatkozott ítéleteit.</p>
<p>Az Alaptörvény XXVIII. Cikk (1) bekezdésében deklarált joga (tisztességes tárgyaláshoz való jog)</p>	<p>A 4.3.A pontban kifejtettek alapján indítványozó ügye indokolatlanul elhúzódott. Több mint 5 évig tartott, mely ellentétes az itt megjelölt alaptörvényi rendelkezéssel, miszerint „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el”.</p> <p>Az okozati összefüggés tehát: Az eljáró bíróságok nem jártak el kellő körültekintéssel arra vonatkozóan, hogy az ügyben ésszerű időn belül jogerős döntés szülessen, illetve a fellebbviteli bíróságok ésszerű határidőn belül döntést hozzanak → megsértették felperes az Alaptörvény XXVIII. Cikk (1) bekezdésében deklarált tisztességes tárgyaláshoz való jogát.</p> <p>A 4.3.B pontban kifejtettek szerint a fellebbezés és a felülvizsgálati kérelem egyetlen, tényleges kérdése az volt, hogy hogyan hasonlítható össze két különböző EU tagállamból származó (és emiatt eltérő vásárlóerejű és adóztatású) bruttó jövedelem.</p> <p>Az eljáró bíróságok úgy tartották fent elsőfokú bíróság ítéletét hatályában, hogy nem vizsgálták meg a fellebbezésben illetve felülvizsgálati kérelemben az előterjesztett jogkérdést. „Megkerülték” az ügy lényegi, a magyar jogban újszerű részét, így azt a szükséges alapossággal nem vizsgálták meg.</p> <p>Tették ezt annak ellenére, hogy e kérdéskör nemzetközi jogirodalma és bírói gyakorlata kiterjedt, melyet felperes bemutatott.</p> <p>Mindezek miatt az alkalmazott bírói eljárás ellentétes az itt megjelölt alaptörvényi rendelkezéssel, miszerint <i>„Mindenkinek joga van ahhoz, hogy valamely perben a jogait törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes tárgyaláson bírálja el.”</i></p> <p>Az okozati összefüggés tehát: Az eljáró bíróságok figyelmen kívül hagyták az Alaptörvény XV. Cikk (2) szerinti „egyéb helyzetet”, azt, hogy felperes másik országban él és dolgozik → nem a releváns jogkérdést vizsgálták → azaz a</p>

	<p>releváns jogkérdést nem vizsgálták → döntésüket tehát az ügy lényegi kérdésére vonatkozóan nem fejtették ki, nem indokolták, mellyel megsértették felperes az Alaptörvény XXVIII. Cikk (1) bekezdésében deklarált tisztességes tárgyaláshoz való jogát.</p>
<p>Az alaptörvény 28. Cikke</p>	<p>A 4.4 pontban kifejtettek alapján az eljáró bíróságok nem ismerték fel az ügy alapjogi vonatkozásait, sem az egyenlő bánásmód elvét, sem a(z indirekt) megkülönböztetés tilalmát, sem a tisztességes tárgyaláshoz való jogot, mellyel sérült az Alaptörvény 28. Cikke, miszerint „A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik.”</p> <p>Az okozati összefüggés tehát: az eljáró bíróságok nem azonosították az ügy alapjogi vonatkozásait → döntéseiket azok figyelembevétele nélkül hozták meg → mellyel sérül az alaptörvény 28. Cikke</p>
<p>Az Emberi Jogok Európai Egyezménye 14. cikkben nevesített hátrányos megkülönböztetés tilalma az 1. jegyzőkönyv 1. cikke vonatkozásában</p>	<p>A 4.1 pont második részében kifejtettek alapján a munkaviszony jogellenes megszüntetése miatt elmaradt bér kiszámításánál figyelmen kívül hagyták felperes lakóhely szerinti országát, mely következtében – kiesett jövedelmének számításakor – indirekt diszkriminációt alkalmaztak vele szemben. Ez ellentétes az Emberi Jogok Európai Egyezménye itt megjelölt cikkével, mely szerint „A jelen Egyezményben meghatározott jogok és szabadságok élvezetét minden megkülönböztetés, például nem, faj, szín, nyelv, vallás, politikai vagy egyéb vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, nemzeti kisebbséghez tartozás, vagyoni helyzet, születés szerinti vagy egyéb helyzet alapján történő megkülönböztetés nélkül kell biztosítani” A hibás számítás következtében pedig megsértették felperes tulajdonát (jogos várományát).</p> <p>Az okozati összefüggés tehát: Az eljáró bíróságok figyelmen kívül hagyták az Egyezmény 14. cikke szerinti „egyéb helyzetet” → indokolatlanul hátrányos megkülönböztetésben részesítették felperest jogos várományának kiszámításakor → ezzel megsértették</p>

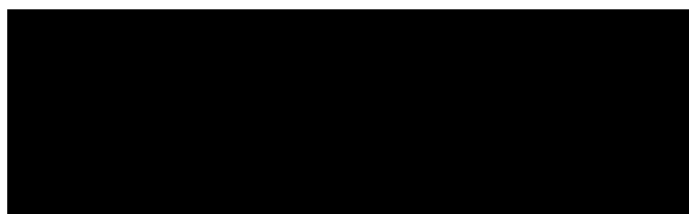
	felperes az Egyezmény 1. jegyzőkönyv 1. cikk szerinti tulajdonhoz való jogát.
Az Emberi Jogok Európai az Egyezménye 6. Cikk (1) bekezdésben rögzített tisztességes tárgyaláshoz való jog	<p>A 4.3.A pontban kifejtettek alapján indítványozó ügye indokolatlanul elhúzódott. Több mint 5 évig tartott.</p> <p>A 4.3.B pontban kifejtettek szerint pedig az eljáró bíróságok nem foglalkoztak a tényleges jogkérdéssel. Úgy tartották fent elsőfokú bíróság ítéletét hatályában, hogy nem vizsgálták meg a fellebbezésben illetve felülvizsgálati kérelemben ténylegesen előterjesztett jogkérdést. Emiatt a válszt igénylő kérdésről nem döntöttek, azt nem indokolták. Következésképpen sérült az Egyezmény hivatkozott cikke, miszerint „mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság ésszerű időn belül tárgyalja, és hozzon határozatot”.</p> <p>Az okozati összefüggés tehát: Egyrészt az eljáró bíróságok nem jártak el kellő körültekintéssel arra vonatkozóan, hogy az ügyben ésszerű időn belül jogerős döntés szülessen, illetve a fellebbviteli bíróságok ésszerű határidőn belül döntést hozzanak → megsértették felperes az Egyezmény 6. Cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes tárgyaláshoz való jogát.</p> <p>Másrészt az eljáró bíróságok figyelmen kívül hagyták az Egyezmény 14. cikke szerinti „egyéb helyzetet” → nem a releváns jogkérdést vizsgálták → a releváns jogkérdést nem bírálták el → nem indokolták döntésüket, miért hagyták figyelmen kívül az ügy lényeges és alapvető kérdését, a jövedelmek különböző országbeli származására vonatkozóan, mellyel megsértették felperes az Egyezmény 6. Cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes tárgyaláshoz való jogát.</p>

7.6 Az indítvány kifejezett kérelmet tartalmaz a bírói döntések megsemmisítésére (52. § (1b) f):

Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 25.M. 727/2011/56. elsőfokú ítéletének, a Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság 4.Mf.638.559/2014/8. számú ítéletének, valamint a Kúria Mfv.I.10.307/2015/5. számú döntésének

alaptörvény-ellenességét, és **semmisítse meg azokat**, mivel sértik az Alaptörvény jelen indítvány 2. pontjában kifejtett cikkeiben foglalt alapjogokat, illetve alaptörvényi rendelkezéseket, konkrétan az Alaptörvény XV. Cikk (1) és (2) bekezdéseiben foglalt jogát (az egyenlő bánásmódhoz való alapjog, illetve az alapjogok gyakorlása során az indokolatlan hátrányos megkülönböztetés tilalma), a XIII. Cikk (1) bekezdése által kimondott alapjoghoz (tulajdonhoz való jog) kapcsolódóan, továbbá az Alaptörvény XXVIII. Cikk (1) bekezdésében deklarált jogát (tisztességes tárgyaláshoz való jog), valamint az alaptörvény 28. Cikkét.

Budapest, 2016. július 4.

Indítványozó aláírása

Mellékletek:

2. Nyilatkozat az indítvány és a személyes adatok nyilvánosságra hozhatóságáról

3. Érintettséget alátámasztó dokumentumok:

- 2014. július 2: Fővárosi Közigazgatási és Munkügyi Bíróság döntése a 25.M.727/2011 számú ügyben (3. Melléklet / 1-10. oldal)
- 2014. augusztus 19: Fellebbezés a Fővárosi Törvényszékhez, mint másodfokú bírósághoz (3. Melléklet / 11-21. oldal)
- 2014. december 10: Fellebbezés kiegészítése (3. Melléklet / 22-25. oldal)
- 2015. március 4: Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság 4.Mf.638.559/2014/8. számú ítélete (3. Melléklet / 26-31. oldal)
- 2015. április 30: Kúriához benyújtott Felülvizsgálati Kérelem (3. Melléklet / 32-47. oldal)
- 2015. december 16: Kúriához benyújtott előkészítő irat (3. Melléklet / 48-56. oldal)
- 2016. március 23. Kúria, mint felülvizsgálati Bíróság Mfv.I.10.307/2015/5. számú ítélete (3. Melléklet / 57-68. oldal)

4. A vásárlóerő paritásra vonatkozó nemzetközi joggyakorlat rövid összefoglalója

4. melléklet: A vásárlóerő paritásra vonatkozó nemzetközi joggyakorlat rövid összefoglalója

Az Európai Bíróság C 301/90. sz. Bizottság kontra Tanács ügyben 1992. január 23-án hozott ítéletét [EBHT 1992., I 221. o.]; az Abello és társai és Gerhard Riesch kontra Bizottsága T-544/93. és T-566/93. sz. egyesített ügyekben hozott ítéletét; az F-112/11. sz. Dalmasso kontra Tanács 2013. március 21-én hozott ítéletét és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot: „E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a tisztviselők díjazását befolyásoló, a személyzeti szabályzat 64. és 65. cikkében szabályozott **korrekciós együtthatók célja a minden tisztviselő számára egyenértékű vásárlóerő fenntartásának biztosítása, függetlenül az alkalmazási helytől, az egyenlő bánásmód elvének megfelelően**” „Arra is emlékeztetni kell, hogy az egyenlő bánásmód elve, [...] a jogalkotót is köti, ahogy azt a Bizottság is elismerte.”

A hágai Nemzetközi Bíróság (mely az az Egyesült Nemzetek Szervezetének elsődleges bírói szerve és független az Európai Uniótól) is rutinszerűen alkalmazza a megélhetési költségindexet saját munkavállalói esetére: "A Bíróságon a fizetések amerikai dollárban számolódnak, de euróban fizetendő. Alapfizetésből **és utólagos korrekcióból áll össze, mely tükrözi a hollandiai életvitel költségeit** és az euró/dollár devizaárfolyamot"¹

Az Emberi Jogok Európai Bírósága is következetes a tagállamok között fennálló megélhetési költség-különbségek figyelembevételénél: „tekintettel arra, hogy a Bíróság következetesen figyelembe veszi a **méltányosság elvét és azt, hogy a tagállamok megélhetési költségei tekintetében korrekció szükséges...**"²

Az Emberi Jogok Európai Bírósága a Podkolzina v. Latvia (9 April 2002, no. 46726/99) ügyben is az **életvitel költségeinek és a jövedelmszintek országok közötti eltérésének figyelembevételével állapított meg kárpótlást.**

Konkrétan a munkaviszony jogellenes megszüntetése miatt keletkezett kár kiszámításánál is találunk nemzetközi jogesetet, ahol alkalmazzák a megélhetési költségindexet. Erről lásd Stephanie R. Thomas, Ph.D. munkáját: „Calculation of damages in wrongful termination litigation”³ . „A munkaviszony jogellenes megszüntetése által okozott kár legjellemzőbb eleme az a különbség, melyet úgy kapunk, ha a munkavállaló eredeti javadalmazásából, melyet a jogellenes elbocsátás meg nem történte esetén

¹ "The Court's salaries are calculated in US dollars but paid in euros. They consist of a basic salary and a post adjustment which reflects the cost of living in the Netherlands and the euro/dollar exchange rate."

<http://www.icj-cij.org/registry/index.php?p1=2&p2=5&p3=3&v=138>

² "given that the Court always rules on an equitable basis and that there is some adjustment according to the cost of living in each member state..." Harris, O'Boyle and Warbrick: Law of the European Convention of Human Right. Oxford University Press 2014. (160.o.)

³ www.pli.edu/emktg/toolbox/EcoDam_TermLit39.doc

kapott volna, levonjuk azt az összeget, amit a munkavállaló keresetett alternatív alkalmazásban. **Ez az összeg figyelembe kell, hogy vegye az életvitel költségeinek bármilyen emelkedését**.⁴

A fenti bírói gyakorlat összhangban áll azzal, hogy a jövedelmek különböző országokban tapasztalható megélhetési költségekkel való indexálása mindennapos és rutinszerűen beépült a gazdasági életbe. Legutóbb például a brit családi pótlékkal kapcsolatos úniós álláspontban is tetten érhető. London eredeti követelése az volt, hogy ne vehessenek fel családi pótlékot olyan külföldi EU-munkavállalók, akiknek gyermekei nem élnek Nagy-Britanniában. Az Európai Tanács elnöke, Donald Tusk által 2016 február elején ismertetett átfogó megállapodási szövegtervezet ezt a tilalmat nem tartalmazza, de annyit megenged, hogy Nagy-Britannia a külföldi igénylők hazájában honos megélhetési költségek alapján indexálhassa a családi pótlékot, vagyis adott esetben a nagy-britanniai szintnél kevesebbet juttathasson a külföldi jogosultaknak erre a célra. Az Unió miniszterei is ezt ratifikálták 2016. február 19-én, azzal, hogy a vásárlóerő-paritáson számolt szociális juttatás nem csak Nagy-Britannia kiváltsága, azt bármely úniós tagország alkalmazhatja másik országban élő családtag esetén.

---

⁴ „The central measure of damages in wrongful termination is the difference between the compensation that the worker would have received if the wrongful termination had not occurred and the amount of compensation that the employee can likely earn with alternative employment. This figure takes any likely raises or cost of living adjustments into consideration.” <http://yourbusiness.azcentral.com/people-sue-wrongful-termination-10642.html>

